

den samme forklaring under flere forskellige sager for byretten og eventuelt igen to gange for ankeinstansen. Samtidig vil en opsplitning i nogle sager kunne indebære en uforholdsmæssig ekstra ressourcemæssig belastning for anklagemyndigheden og domstolene. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en sag om drab begået af to personer i forening behandles som nævningesag for den ene persons vedkommende, men som domsmandssag for den anden persons vedkommende.

På denne baggrund bør sager med flere tiltalte, hvor ikke alle tiltalte ønsker at fravælge nævningebehandling, efter Justitsministeriets opfattelse kun kunne behandles separat som domsmandssager for en enkelt eller nogle af de tiltaltes vedkommende, hvis anklagemyndigheden samtykker heri. Det er forudsat, at anklagemyndigheden alene vil modsætte sig tiltaltes ønske om domsmændsbehandling, hvis konkrete hensyn til sagens oplysning eller til at undgå en uforholdsmæssig ressourcemæssig belastning i det enkelte tilfælde gør sig gældende.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 113 (forslag til retsplejelovens § 687), og bemærkningerne hertil.

9.3.4. Nævningesagers behandling i anden instans

9.3.4.1. Retsplejerådets flertal foreslår, at der i nævningesager indføres en egentlig toinstansordning med mulighed for en fuldstændig ankebehandling ved landsretten.

Efter flertallets forslag skal anke således fremover – i modsætning til i dag – kunne gennemføres sådan, at landsretten prøver byrettens bedømmelse af beviserne for tiltaltes skyld. Anken skal endvidere ligesom ved anke til Højesteret i dag kunne støttes på, at byretten har begået rettergangsfejl, og anken skal fortsat kunne begrænses til at vedrøre byrettens strafudmåling eller, om byretten har anvendt lovreglerne rigtigt.

Flertallet foreslår, at landsretten sammensættes af 3 dommere og 9 nævninger i ankesager, der omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld (bevisanker).

Flertallet har overvejet, om nævninger også skal medvirke under landsrettens behandling af ankesager, der ikke angår sagens beviser, men derimod vedrører spørgsmålet om, 1) hvorvidt byretten har tilsidesat reglerne for sagens behandling eller har anvendt disse regler forkert, 2) byrettens strafudmåling eller 3) hvorvidt byretten har anvendt den strafbelagte lovbestemmelse urigtigt. Flertallet peger på, at spørgsmålet om beviserne for tiltaltes skyld – der udgør nævningernes centrale kompetenceområde – i disse tilfælde er endeligt afgjort af nævningetinget ved byretten.

Retsplejerådets flertal finder, at nævningernes hovedopgave fortsat bør være bedømmelse af beviserne for tiltaltes skyld, og flertallet foreslår på den baggrund, at nævninger alene skal medvirke i bevisanker, mens de nævnte øvrige ankesager skal behandles under medvirken af domsmænd.

Ved afgørelsen af sanktionsspørgsmålet i byretten har dommerne efter flertallets forslag tilsammen lige så mange stemmer som nævningerne og har dermed lige så stor indflydelse som nævningerne ved strafudmålingen. Efter flertallets opfattelse bør dette også være tilfældet i landsretten. Den samme lægdommerindflydelse kan i ankesager, som ikke vedrører bevisbedømmelsen, sikres ved, at sager, der i byretten er behandlet under medvirken af nævninger, i landsretten behandles af 3 dommere og 3 domsmænd, svarende til den normale sammensætning af landsretten i domsmandssager.

Flertallet foreslår, at nævningerne (ligesom i byretten) skal have udleveret den samme ekstrakt af sagens relevante dokumenter, som udleveres til dommerne. Flertallet fremhæver nødvendigheden af, at nævningerne bliver bekendt både med udfaldet af sagen i byretten og med dommens præmisser også for så vidt angår byrettens afgørelse af skyldsspørgsmålet. Dommen skal derfor være indeholdt i ekstrakten, og anklagerens indledende forelæggelse skal indeholde en gennemgang af byrettens dom. Flertallet bemærker, at nævningerne i mange tilfælde allerede vil have fået kendskab til den indkandede dom gennem dagspressen, herunder også kendskab til begrundelsen for dommen, og at både anklageren og forsvareren må antages normalt at ville tilrettelægge bevisførelsen og proceduren i landsretten efter byrettens begrundelse for afgørelsen af skyldsspørgsmålet.

9.3.4.2. Flertallet fremhæver, at nævningerne også i ankeinstansen skal sikres afgørende indflydelse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet. Flertallet foreslår på den baggrund, at tiltalte kun skal kunne domfældes, hvis mindst 6 af de 9 nævninger stemmer for dette resultat. Flertallet peger på, at en sådan ordning svarer til de gældende regler, hvorefter en domfældelse kræver, at to tredjedele af nævningerne stemmer for dette resultat (i dag svarer det til 8 af de medvirkende 12 nævninger i landsretten). Samtidig foreslås det at bevare den såkaldte dobbelte garanti, således at mindst 2 af de 3 dommere også skal stemme for domfældelse.

Flertallet har særligt overvejet spørgsmålet om nævningernes indflydelse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet i den mulige situation, hvor 2 landsdommere frifinder på trods af, at først 6 nævninger (og eventuelt alle byretsdommere) i første instans og der-